

voatros a Santa Pola (BDLC iv, 294).

I acabem aquest article, no mancat d'importància per al coneixement del nostre caràcter nacional, exhortant a reflexionar sobre uns versos eloqüents: «Aquell que va estimar per tots nosaltres, / aquell que va cantar per tots vosaltres, / gents catalanes, ignorants d'amor, / dessota d'una llosa avui reposa, / digueu-li un parenostre amb tot el cor», Josep Pijoan, epitafi de Verdguer, que alguns clamen injust, i potser només hi oblidà uns mots: «--- gents catalanes indulgents² 10 als altres, / tèbies p'als nostres, menyspreants d'amor ---».

¹ Cf. el llibre d'Oliver M. Johnston, *The use of 'Ella', 'Lei' and 'La' as polite forms of address in Italian* (Modern Philol., 1904); i Elise Richter, *KJRPh*, VIII, 81. L'aparició en it. de l'ús quasi-pronominat de *Vostra Signoria* i anàlegs data de 1378, llavors com complement; i el d'aquells substituïts, i amb caràcter de subjecte, només des del S. XVI. *Ibro Hobeit* deia Goethe (O. C. ed. 1948, i 339); exòtic? ²⁰ No ho és menys el *tu* adreçat a gent respectable.

² Entre els tristament indulgents, no em sé estar de denunciar l'indignant article que dedica el *Petit Curial* a Verdguer, acollint les històries d'exorcismes; l'explicació està en l'altre retret que li fa tot seguit: «caritats excessives»; sí, la figura del nostre genial poeta sortia ja massa cara als nostres plutòcrates i jerarques...; «despesa publicitària» que ja havia donat tant de si als navillers Comillas que ja no calia, i sortia més barat difamar-lo: un parell de propinoies a unes barbasses venals, sota el pal·li d'un canonjans i d'un bisbetó gelosos.

LLISTA CORRELATIVA DE DERIVATS I COMPOSTOS:
vós altres, vosaltres, vostè, vossa-mercè, vossenoria, vocellència, vantres, vostre, vostro, vòstron, vossa, voltros, vates, valtres, voatros.

Vossurro, V. veça

VOT, pres del ll. *vōtum* 'promesa feta als déus', 'prec ardent, desig', derivat de *vōvere* 'prometre', 'formular pregària a un déu', 'desitjar'. □ 1.ª doc.: Llull.

«Matrimoni és, fill, en vertut de paraules e en concebiment de pensa, e és *vot* e promessió que hom no pot trencar sens volentat de sa muller», *Do. Pu.*, § 28.6, Gili, 69. «--- Eximpli de un cavaller qui promès e *votà* de entrar en religió --- Luýs estant malalt al punt de la mort --- promès que, si de aquella malaltia guaria, que-s metria en l'orde de Cistell; e tentost --- feta la dita promissió e *vot*, fon del tot garit e sà, e-s levà del lit ---» en el recull d'*Eximplis* d'Ag., § 691, II, 293.

Fins ara, en el llenguatge piadós: «--- vostre asce-teri / --- / exes afrac / les omplirà d'himnes suaus. / ---Que prompte, prompte, / se faça, doncs ---respon lo comte---; / perquè mon *vot* / sia en sufragi del nebot, / prop de la seva, / jo cavaré la fossa meva / ---», *Canigó* IX, 545. Amb el sentit llatinitzant de 'prec': «--- Res que a present hages vist o oït no

tengues celat --- e si en escrits ho volies metre --- si manament ha loc --- t'ho man, e si no prec-te e t'amo- nest que a mon *vot* no dons repulsa», BMetge (*Somni* II, 81.23). En el sentit corporatiu o polític, ja en el S. XIV: «la forma de la elecció sie --- que lo batlle de la ciutat o --- son scriva, lo qual scriva lo *vot* de cas- cun --- singularment dels dits jurats», en una carta d'ordinació de Manrèsa, de 1393 (*CoDoACA* VIII, 434).

En el llenguatge cavalleresc: «--- fer valença al rey de França --- davant Trípol de Suria: --- lo Rey se armava e --- Tirant --- suplicà: que --- li dexàs fer un *vot* --- —Faç mon *vot* a Déu e a --- lo duc de Bre- tanyia --- de yo ésser lo primer qui exirà a terra, e lo darrer qui-s recollirà», JoMartorell (§ 99, I, 366, i mol- tes altres vegades pp. 367-70); entre altres: «après fé *vot* altre cavaller, e *votà* que si lo Rey exia a terra, de acostar-se tant a la muralla de la ciutat, que posaria un dart dins la ciutat» (366.3f.).

En la tradició lexicogràfica, des de JnEsteve: «pro- metences o *vots*» (*LiEleg*, p.4); «fer *vot*; voveo, vota suscipio», Busa-N.; «lo qui per moneda dóna lo *vot* o *affavorex*: emptius *sufragator*», OPou (*ThPu.*, 135). L'única pron. moderna acceptable és amb *o* oberta (cf. *LleuresC*, 190).

DERIV.: *Vota* f., sembla supervivència cultista del neutre pl. llatí, en doc. mall. de princ. S. XV (*BABL* VI, 144); per a un antic duplicat, veg. *BODA. Votar*, derivat no ll. clàssic encara, però que en la forma *VO- TARE* del baix llatí ha donat descendència romànica: en part amb fonètica hereditària, fr. *vouer*, oc. ant. *vodar* «faire un vœu»; i així també en les *VidesR*, com a tr. amb acusatiu de la cosa o persona promesa o consa- grada: «fo aduyta en la case dels frares, e quant (lo) l'agren *vodada* a Sen Pere, mantenen ela fo garida», «la donzela cresec en éls, e *vodà* virginitat, e resebec vel de Sent Clement» (104r2, n. 42, 120r2). «Retre a Déu los béns qui ha *votats*», i «castetat per *vós* era *votada*» ja c. 1400 (cites d'Arnau Marc i AntCanals en *AlcM*, i V. supra en un *eiximpli* i en JoMartorell).

En particular es digué: a) del *vot* corporatiu o de jurats: «marit, muller / viu --- acusar / que adultera- va; / ella negava / --- / de fet *votaren*; / sentenciada, / fon degollada», JRoig (*Spill*, 3352); b) de prome- tença santa: «Los pelegrins tots ensemps *votaran* / e prometran molts dons de cera fets; / la gran paor trau- rà (a)l lum los secrets / que al confés descuberts no seran», Ausiàs XLVI, 3a; d'aquí *fésta votada*, festa anyal que consagra oficialment una població a un sant, i majorment es converteix en la 'fésta major': p. ex. Sta. Rita, el 22-v, és la *fésta botada* de Llo (Cerd., 1961); a la CcaTrepn, la M. d. D. del Carme, 16-VII, és la *fésta botada* de Massivert; cf. «*vot* de poble: dia que una vila ha dedicat a algun sant en una gran neces- sitat, i fan festa (Tossa)», *DAG*.¹ El *vot* cavalleresc, que igual que els altres solia formular-se amb invocació di- vina (ja supra, JoMartorell): «yo *vot* a Déu altre par- tit no pendre sinó de la batalla», «deman --- que us despachets: cat, *bot* a Déu, una senyora que am, no-m lexa dormir», *Curial* (2 I, 154; 3, 278).